

Gräsligt lurig flodsångare

TEXT OCH FOTON: ANNIKA RASTÉN

Under en löptur vid Dannemorasjön på morgonen den 11 juni 2018 hörde jag ett välbekant svirrande från buskmarkerna jag sprang förbi. "Gräshoppssångare, kul!" noterade jag och fortsatte utan att stanna. Men när jag passerade där tio minuter senare tyckte jag mig höra att lätet var mer skyttlande, så jag stannade upp för att lyssna bättre. Javisst, det var ju en flodsångare som satt där och sjöng! Men jag började ana oråd, för jag trodde mig inte ha hört fel första rundan, så jag dröjde mig kvar en stund och mycket riktigt, rätt snart övergick fågeln till att sjunga som en gräshoppssångare igen. Jag hade nyligen läst en diskussion på Facebook om en flodsångare i Skåne som skickligt växlat mellan att sjunga som gräshoppssångare och typisk flodsångare och jag var då skeptisk och tänkte att det måste väl ändå ha suttit både en flodsångare

och en gräshoppssångare i samma buskage. Men jag insåg nu att det måste vara precis en sån här individ jag hade framför mig – en flodsångare som faktiskt sjunger både sin riktiga sång och en annan arts sång. Jag ville inte bryta min löptur utan fortsatte som planerat och när jag passerade området en tredje gång hördes bara gräshoppssångarsång.

Så fort jag kommit hem och bytt om hängde jag på mig kameran och gick tillbaka till platsen för att försöka dokumentera fågeln. För jag insåg att jag hade hittat något skapligt sensationellt. Fågeln sjöng fortfarande ihärdigt och liksom tidigare var det främst som en gräshoppssångare den lät men så någon gång i minuten växlade den skickligt till flodsångarskyttlande. Jag fick snart syn på fågeln, den satt som tur var helt öppet i toppen av en ensam buske mitt ute på en äng,

Flodsångaren (*Locustella fluviatilis*), satt helt öppet i toppen av en buske mitt ute på en äng. Mestadels sjöng fågeln som en gräshoppssångare men emellanåt växlade den till sitt riktiga flodsångarskyttlande och visuellt var det ingen tvekan om att det var en flodsångare.

och jag kunde då visuellt konstatera att det faktiskt var en flodsångare och inget annat. Nu gällde det bara att försöka få bilder på den också och att försöka spela in sången. Att smyga sig nära en fågel som sitter i en buske mitt ute på öppen mark är inte det lättaste, så jag använde mig av en teknik jag utvecklat under mitt jobb med stenskvättor. Jag har lärt mig att det i regel aldrig går särskilt bra att gå rakt emot en fågel för då blir den rädd och sticker snart iväg. Istället rör jag mig i sidled. Så här gick jag i sicksack för att sakta men säkert komma allt närmare busken där flodsångaren satt. Jag rörde mig sakta och jag stannade ofta upp för att låta fågeln vänja sig vid min närvaro. Ett par gånger tystnade den och stack iväg från busken för att födosöka men den återvände hela tiden till samma buske. Efter en halvtimmes försiktigt avancerande mot busken hade jag lyckats ta mig så nära som bara 15 meter från den. När jag var så pass nära blev flodsångaren lite obekvämt och hoppade ner en våning, men den fortsatte ändå sjunga, så den blev inte så farligt störd av min närvaro. Mestadels sjöng fågeln som en gräshoppssångare, den kunde hålla på så i ett par minuter, men så växlade den snyggt till flodsångarsång, körde skyttlandet i ca 10–30

sekunder, och därefter bytte den skickligt tillbaka till gräshoppssångarsång igen.

Regnet hängde i luften vilket gjorde det svårt att få bra bilder på fågeln och det var hysteriskt mycket mygg så det var klart besvärande att försöka fokusera på att fota och filma flodsångaren. Men det var bara till att bita ihop, en så här intressant observation ville jag dokumentera så bra jag bara kunde, så jag fick stå ut med att myggen kröp in innanför skjortan och bet mig precis överallt.

När jag hade fått både bilder och filmsekvenser av flodsångaren smög jag försiktigt därifrån. Väl hemma igen slog jag mig ner vid datorn för att diskutera mitt intressanta fynd i fågelgruppen Vår Skådarvärld på Facebook. Teet Sirotkin, som är väldigt intresserad av fågelläten, tog och analyserade sången i mitt filmklipp i ett ljudprogram och han kunde konstatera följande:

1) Definitivt samma individ med sömlös övergång.

2) När det låter som gräshopp: Fingeravtryck och slag/sek perfekt för gräshopp (22,7), dock lägre i tonhöjd än en typisk, men ändå inom variationen.

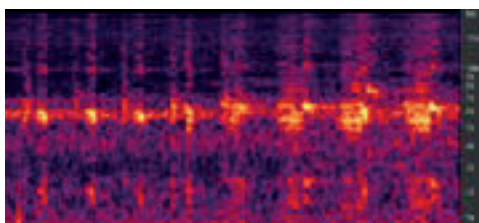
3) När den låter som flod: Perfekt på alla sätt (16,3 slag/s).

Flodsångaren fortsatte sjunga ihärdigt under hela det timslånga besöket hos den.

Inte stött på någon liknande individ förr. Superintressant.

De flesta skådarna som deltog i diskussionen hade inte hört något liknande tidigare men Bill Lindwall, bosatt i Skåne, hade bara någon vecka tidigare haft en sån här flodsångare som elegant växlade mellan att sjunga som gräshoppssångare och flodsångare.

Sonogrammet visar hur slagen sömlöst går över från gräshoppssliknande sång (till vänster) till flodsångarsång (till höger). FOTO: TEET SIROTKIN.

Den körde dock inte lika långa pass med gräshoppssångarsång som min individ gjorde.

Varför en flodsångare får för sig att sjunga som en gräshoppssångare kan man verkligen undra och en teori är att här, där gräshoppssångare är klart talrikare än flodsångare, så kanske det är större risk att fåglarna som unga helt enkelt lär sig fel sång, ifall det sitter en gräshoppssångare i närheten av där flodsångaren föds.

En sak kan vi i varje fall konstatera. Att framöver ska man inte nöja sig med att bara göra ett snabbstopp när man hör en gräshoppssångare, för väntar man en stund kan det visa sig vara en flodsångare.

annika.rasten@bahnhof.se